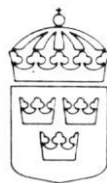

Motion till riksdagen

1988/89:L15

av Allan Ekström (m)

med anledning av prop. 1988/89:85 om upphovsrätt
och datorer

Mot.
1988/89
L15-18

Den av regeringen framlagda propositionen bygger på det förslag till ändringar i upphovsrättslagen som lades fram i SOU 1985:51 Upphovsrätt och datorteknik. I propositionen föreslås att rättsläget beträffande det immaterialrättsliga skyddet för datorprogram klarläggs genom uttryckliga lagbestämmelser. Det föreslås t.ex. att det anges i lagtexten att datorprogram kan vara att anse som verk i upphovsrättslagens mening. I ett par avseenden skiljer sig reglerna för datorprogram från vad som gäller för andra typer av verk; t.ex. kopiering för enskilt bruk och uthyrning och utlåning. I en för datorprogrammarknaden mycket väsentlig fråga innehåller emellertid propositionen inte någon särregel. Det gäller upphovsrätten till datorprogram tillkomna i anställningsförhållanden. Den frågan bör enligt förslaget lösas avtalsvägen och inte genom lagreglering.

Upphovsrättslagen utgår från att upphovsrätten till ett verk tillkommer den eller de fysiska personer som skapat verket. Rätten kan överlåtas genom avtal. I propositionen s. 21 sägs att det torde rent allmänt beträffande de ekonomiska rättigheterna gälla att verk som är tillkommet i tjänsten får utnyttjas av arbetsgivaren i hans normala verksamhet och i den omfattning som någorlunda säkert kunde förutses när verket tillkom. Vid tolkning av anställningsavtal i detta hänseende skall hänsyn tas till den sedvana som utbildats inom den bransch varom är fråga.

Inom datorprogrambranschen är det praxis att rätten till datorprogram redan genom själva anställningsavtalet övergår till arbetsgivaren. Att denna praxis utbildats beror bl.a. på att datorprogram ofta framställs av flera personer gemensamt i ett grupparbete, och det kan i efterhand vara svårt eller rent av omöjligt att identifiera den enskilde anställdes bidrag till skapandet. Framställningen av datorprogram skiljer sig här väsentligt från vad som gäller på andra områden där upphovsrättsligt skyddade verk skapas i tjänsten. Om ett verk är tillkommet i samarbete mellan flera upphovsmän krävs det också samtycke från samtliga för att utnyttja verket. Oklarhet om rättigheterna till datorprogram skulle således skapa mycket stora praktiska problem för såväl arbetsgivare som anställda.

Även om frågan om vem som innehar rätten till datorprogram tillkomna i anställningsförhållanden kan sägas vara löst genom sedvana i branschen, bör en uttrycklig lagregel härom införas för att undvika oklarhet om vem som är rättighetsinnehavare. Oklarhet om vem som innehar rätten till datorprogram skulle äventyra en säker handel med datorprogram. Det är självklart av vikt, inte minst för köpare och användare av datorprogram, att det inte råder

något tvivel om vem som innehar rätten till programmet och kan överlåta och upplåta rättigheterna.

Mot. 1988/89
L15

En uttrycklig lagregel skulle också väl stämma överens med den internationella utvecklingen. Så övervägs t.ex. i Danmark och Finland en sådan lagregel och även i EG-kommissionens utkast till direktiv om datorprogram återfinns förslag om en presumtionsregel.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen godtar det i proposition 1988/89:85 framlagda förslaget med den ändringen att det införs en ny paragraf med följande lydelse:

Upphovsrätten till datorprogram som tillkommit i anställningsförhållande övergår till arbetsgivaren, om inte annat avtalats.

Stockholm den 10 mars 1989

Allan Ekström (m)